

The logo for SORAPS features the word "SORAPS" in a bold, sans-serif font. The letters "S", "O", "R", and "A" are orange, while "P", "S", and "P" are white. The text is set against a dark blue rectangular background. To the left of this background is a vertical bar with an orange top half and a dark blue bottom half. To the right is a horizontal bar with an orange top half and a dark blue bottom half.

SORAPS

Study of religions
against prejudices
and stereotypes

Stereotyper og fordomme om buddhisme

Intellektuelt Output 2, Unit III

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Version No.	Author, institution	Date/Last Update
3	Giovanni Bulian (Ca' Foscari University of Venice)	03/07/2018

Pacifisme, egalitarisme og tolerance

Buddhisme anses generelt for at være en af de rigeste religiøse traditioner i forhold til etiske værdier. Det er ofte identificeret som en ikke-fundamentalistisk og pacifistisk tradition, der er placeret i modsætning med andre religiøse traditioner, som anses for tilbøjelige til vold, krig, militarisme og intolerance.

Mere information kan findes på:

- [Buddhisme og samfund](#)
  - Specielt “Primære doktriner: forskrifter for lægfolk og for munke” (lærersektionen)

Sådan en stereotyp fortolkning af buddhismen er meget udbredt i verden – især i den vestlige kultur – takket være massemedierne og New Age-kulturen. New Age-kulturen bandt buddhismen til pacifisme i 1960'ernes modkulturelle bevægelser, for ikke at nævne buddhistiske ledere, der er blevet enormt populære offentlige figurer som fredsforkæmpere, eksempelvis den 14. Dalai Lama, vinder af Nobelprisen i 1989.

Mere information kan findes på:

- [Buddhisme og modernitet](#)

I løbet af det nittende århundrede skabte den vestlige genopdagelse af buddhismen den stereotype idé, at buddhismen kan fortolkes som en sentimental doktrin om universel kærlighed og medfølelse (karuna); en doktrin bestående af demokrati og tolerance baseret på det grundlæggende koncept ahimsā ('ikke at skade') og tanken om, at vold mod andre levende væsener er moralsk forurenende, fordi det bringer dårligt karman.

Mere information kan findes på:

- [Primære doktriner \(1\). Karma og Samsara](#)
  - Specielt kilde 2: “Uddrag fra Cula-Kammavibhanga Sutta: Den korte eksposition af kamma” og analyse/forklaring af den karmiske mekanisme i lærersektionen.
- [Primære doktriner \(2\). Mahayana-udviklingen](#)
  - Specielt kilde 2: “Bodhisattva” og i lærersektionen: “primære doktriner: Visdom, medfølelse og skillfull means”

Strengt forbundet med tanken om, at buddhismen er en fredelig religion, er en anden dominerende stereotyp om buddhisme den fælles idé om, at en sådan tradition roser tolerance og egalitarisme. Ifølge Buddhismens lære er frelse potentielt tilgængelig for alle levende væsener, idet man hævder, at mennesker alle er lige.

På trods af den pacifistiske aura, egalitarismen og tolerancen, der omgiver buddhismen, repræsenterer den alligevel et modstridende univers, der ofte modsiger denne stereotype vision om en fredelig asiatisk tradition. Der er episoder i Asiens historie, hvor buddhismen er udnyttet til politiske formål, for at retfærdiggøre militære kampagner blandt buddhistiske klostre, herunder også konflikter mellem buddhister og ikke-buddhister.

Et eksempel: De japanske krigermunke kaldet sōhei (sō betyder 'munk' og hei 'krig') var paramilitære grupper forbundet med buddhistiske templer i middelalderen. I andre geografiske sammenhænge

har der været historiske begivenheder, hvor buddhistiske munke tog til våben mod udenlandske styrker, som i tilfældet med tibetanske buddhistiske munke, der kæmper imod de britiske styrker. I andre tilfælde støttede buddhistiske munke den nationalistiske ideologi, som i tilfældet med Zenmunke, som støttede det japanske imperiers militære udvidelse under anden verdenskrig. Der er også forekommet voldshandlinger i Myanmar. Siden 1990'erne har radikaliserede buddhistiske munke udtrykt en aggressiv anti-muslimsk besked. Anti-muslimske optøjer i 2001-2002 og igen i 2011-2012 og 2017 efterlod dusinvis af døde Rohingyaer (en muslimsk minoritet) og hundreder af tusinder fordrevet af, hvad nogle forskere kalder buddhistisk terrorisme.

Mere information kan findes på:

- [Buddhisme og modernitet](#)
  - Specielt kilde 3: "En zen-gurus krigssympatiske tanker" og den tilhørende analyse i lærersektionen"

Interessant nok kan der også stilles spørgsmålstegn fra et rituel synspunkt ved det grundlæggende buddhistiske koncept 'ahimsā': I mange traditioner skabte buddhismen gennem sine ritualer en reel 'symbolsk vold' mod andre religiøse traditioner. Selv den traditionelle buddhistiske indstilling til kvinders plads udgør nogle etiske problemer. Fra et filosofisk synspunkt argumenterer mange buddhistiske tekster i Mahayana-traditionen for ligestilling mellem mænd og kvinder, selvom nonners sociale status betragtes som lavere end munkes, og selvom de lever under forordninger, der tvinger dem til at leve i en tilstand af fattigdom og økonomisk afhængighed. I nogle Theravada-traditioner – for eksempel i Thailand – er buddhistiske klosterinstitutioner godt forankret i samfundet, men ikke åbne for kvinder.

Mere information kan findes på:

- [Buddhisme i Sri Lanka og Sydøstasien](#)
  - Specielt kilde 3 og 4: "Thaimunke" og den tilhørende kommentar i lærersektionen

Åndelighed, meditation og zenbuddhisme

Meditation er den vigtigste og ældste praksis med det formål at opnå udfrielse. Studiet og fremstillingen af doktrinerne blev traditionelt videregivet af klosterordnerne (sangha), mens meditation kun var bemyndiget en intellektuel og uddannet elite. Først fra det tyvende århundrede var den meditative praksis tilgængelig for lægfolket. Den kendsgerning, at buddhismen i det væsentlige forstås som en filosofisk og meditationsbaseret tradition, skyldes, at denne tradition på en eller anden måde er i overensstemmelse med nogle af de vigtige vestlige nutidsstrømme af tanke. Den såkaldte 'modernistiske buddhisme' er frugten af denne vestlige fortolkning af buddhismen, selv om den forsømmer nogle aspekter, der har været til stede siden buddhismens oprindelse og er mindre forenelige med den vestlige kultur. Troen på mirakler, effektiviteten af tantriske mantraer, magi og magiske formler er nogle eksempler.

Mere information kan findes på:

- [Buddhisme og modernitet](#)

- [Buddhistiske praksisser \(1\). Meditation og meritoverførsel](#)
- [Buddhistiske praksisser \(2\). Begravelsesritualer, festivaller og eksorcisme](#)

På grund af denne tætte forening mellem buddhismen og meditation har den vestlige kultur ofte forbundet buddhisme med zenbuddhisme (fra sanskrit dhyana eller "meditation"), som 'kun' er en skole af japansk buddhisme, der rent faktisk stammer fra Kina og derefter kom ind i 12. århundrede.

Mere information om Zen i Kina (Zen på kinesisk kaldes 'Chan')

- [Buddhisme i Kina](#)
  - Specielt kilde 3: Uddrag fra "Record Of Linji"; kilde 5: "Poet Strolling by a Marshy Bank" og analysen af kilderne I lærersektionen.

Mere information om Zen i Japan

- [Buddhisme i Japan](#)
  - Specielt kilde 3: "Uddra fra Shōbōgenzō"; kilde 5: "Sand Garden at Ryoanji" og analysen af kilderne I lærersektionen

Den moderne vestlige kultur har siden 60'erne og 70'erne oplevet den progressive udbredelse og afsløring af zenbuddhismen i hippie-modkulturen, der også har inspireret og påvirket mange vestlige forfattere og lærde. Blandt de forfattere, der var mest interesserede i forbindelserne mellem psykoanalyse og zenbuddhisme, må vi nævne Carl Gustav Jung og Erik Fromm, der personligt kendte Daisetsu Teitaro Suzuki (1870-1966), som var yderst aktiv og succesfuld i moderniseringen og spredningen af Zen i Vesten.

Mere information om Zen i Vesten (og dens tilpasninger)

- [Buddhisme og modernitet](#)
  - Specielt kilde 5: "Trailer of Zen Buddhism in America" og analysen af kilderne I lærersektionen.

Vegetarisme

En meget almindelig forestilling om buddhismen er, at buddhister respekterer alle levende ting og betragter brugen af vold som uforståelig. Af denne grund har buddhistiske traditioner fået mange af deres tilhængere til at blive vegetarer. Imidlertid er det at påstå, at alle buddhister er vegetarer, en generalisering. Selv den historiske Buddha og hans munke spiste kød. Faktisk tiggede munke oprindeligt hver dag og spiste alt, hvad der blev doneret, herunder kød. Det er også vigtigt at bemærke, at spørgsmålet om vegetarisme varierer mellem de buddhistiske skoler. For eksempel er udøvelsen af vegetarisme i Theravāda-buddhismen helt adskilt fra den buddhistiske doktrin, og kun et par klostre opmuntrer til denne praksis.